

Anarhistička biblioteka

Anti-Copyright

Pisma iz daleka

Ivan Chtcheglov

Ivan Chtcheglov

Pisma iz daleka

1964.

Ivan Chtcheglov, „Lettres de loin“, *Internationale situationniste*,
Numéro 9, Paris, Août 1964.

Preveo Aleksa Golijanin, 2008. Preuzeto iz časopisa Gradac
(Čačak) br. 164–165–166, *Situacionistička internacionala: izbor
tekstova*, 2008, str. 160–162.

anarhisticka-biblioteka.net

1964.

Sadržaj

Napomena	5
Pisma iz daleka	5

Sve u svemu, 24 pandura na tvog drugara... Ali, zar misliš da bih mogao biti tako opasan? Niko ne bi poslao 24 pandura. Pored toga, to se nikada nije desilo!

O čemu još da ti pišem, dragi moj Gi? Samo se nešto žalim: 400 želja, gađenje, delirijum, psovke, „fatalna i ljubomorna ljubav“, opasnosti, detinjasti porivi, Langleovo predskazanje nesreće, Volmanovo (Gil J Wolman) „slušaj svoju majku“.

Svetkovine su danas postale žalostan prizor. Siguran sam da nećeš propustiti svoju priliku. Ali, slavlja ovde nisu tako zastrašujuća kao drugde. To je najbolja stvar koju imamo ovde.

Što se tiče isključenja Atila Kotanjija (Attila Kotanyi), šta da ti kažem? *Ta isključenja moraju prestati*. Znam da to nije lako: ishodi se moraju predvideti, sumnjivi tipovi se moraju odbaciti unapred. To bi bilo idealno, zar ne? Ta isključenja su postala deo situacionističke mitologije.

Ivan Ščeglov, SI br. 9, avgust 1964.

Napomena

Ivan Ščeglov je učestvovao u poduhvatima koji su označili početak situacionističkog pokreta i njegova uloga je ostala nezamenljiva, kako u teoretskom pogledu, tako i u praktičnoj aktivnosti (eksperimenti s prolascima). Godine 1959, sa svega 19 godina, pod pseudonimom Žil Iven (Gilles Ivain), napisao je tekst *Pravila novog urbanizma*, koji je kasnije objavljen u prvom broju SI. Pošto je poslednjih pet godina proveo u psihijatrijskoj klinici, gde se i danas nalazi, ponovo je uspostavio kontakt s nama, mnogo godina posle osnivanja SI. Trenutno radi na novom izdanju svog teksta iz 1953. o arhitekturi i urbanizmu. Pisma iz kojih su izabrani sledeći odlomci upućena su Mišel Bernštajm i Giju Deboru tokom protekle godine. Tretman kojem je podvrgnut Ivan Ščeglov spada u one sve razvijenije metode kojima moderno društvo uspostavlja kontrolu nad našim životima, u metode kojima su nekada odgovarali zatvaranje ateista u Bastilju ili proterivanje političkih protivnika.

Redakcija SI, avgust 1964.

Pisma iz daleka

Nalazim se u dobrom položaju za istraživanje grupe i uloge pojedinca u okviru grupe.

Prolazak (sa svojim tokom postupaka, sa svojim gestovima i susretima) bio je za *celinu* isto ono što psihoanaliza (u njenom najboljem izdanju) predstavlja za jezik. Prepusti se toku reči, kaže psihoanalitičar. On sluša, sve dok u nekom trenutku ne odbije ili ne izmeni – moglo bi se reći, ne *skrene* (détourne) – neku reč, izraz ili definiciju. Prolazak je svakako tehnika, skoro terapijska. Ali, kao što je pûka analiza *kontraindikativna*, tako su i *neprekidni prolasci* opasni za pojedinca koji je otišao predaleko – ne bez osnova, već bez odbrane – jer mogu dovesti do eksplozije, pometnje, cepanja ličnosti i dezintegracije. Ono što nazivamo „običnim životom“ tako

se u stvarnosti može pretvoriti u „okamenjeni život“. U tom smislu se sada vraćam na *Pravila novog urbanizma*, baš zbog *neprekidnog prolaska*. On može biti neprekidan, kao partija pokera u Las Vegasu, ali samo na određeno vreme: za neke ljude samo na vikend, za neke na nedelju dana, što bi bio dobar prosek. Mesec dana je već naprezanje. Tamo negde 1953–1954, bavili smo se prolascima po tri ili četiri meseca, bez prekida. To je krajnja granica. Pravo je čudo da nas to nije ubilo. Imali smo neku konstituciju, ali lošu: od gvožđa.

Jedan faktor – koji suviše dobro potvrđuje naše osnovne teorije – bio je od ogromnog značaja: tokom nekoliko godina, klinika se nalazila u zamku sa gargojlama (groteskne figure na gotskim zdanjima; prim.prev.), gvozdenim kapijama, debelim, ojačanim vratima, drvenim podovima (ne onim popločanim, „najhigijenskim“), visokim kulama, starim nameštajem, kaminima, grbovima, itd. Ali, onda su nas premestili u modernu kliniku. Naravno, to je lakše za održavanje, ali po koju cenu! Praktično je *nemoguće* boriti se protiv arhitekture. I sada, naravno, sve češće kažu „klinika“ umesto „zamak“ ili „pacijenti“ umesto „gosti“. I tako redom... *Reči deluju*.

Jednom sam, onako na prečac, prihvatio ulogu kasapina iz Odi bertijevog komada *Imperator* (Jacques Audiberti, *L'Ampélour*, 1937). Mala uloga, ali tako naporna! Ništa nije tako zamorno kao izlazak na pozornicu kada ti nije dobro.

U svojim boljim trenucima, kada se prisetim *nedovoljnosti* – a opet i savršenstva – *Pravila*, osećam se kao da sam ponovo u sedlu. Kao i sa svakim novim brojem SI. Nešto mnogo bolje moglo bi se postići s tako malo toga:

s malo vremena – slučaja – zdravlja – novca – razmišljanja.

(I naravno) dobrog raspoloženja – ako se radi punim srcem – s malo ljubavi – i opreza.

Ali cela ta svita! Standardi! Drugi! Podele! Sve to je tako komplikovano.

A tu je i taj sumanut zahtev ovog sveta: budi posednut genijem, nema problema, ali živi kao i mi. To je ludilo. Još uvek očekuju od mene da se prilagodim novoj etiketi na njihovim fasciklama.

Pošto se bavimo raskošnim potlačom, evo jednog naslova: „Ljudi se susreću...“, od Šada (Jens Auguste Schade, *Des êtres se rencontrent et une douce musique s'élève dans leurs coeurs*, 1947), sigurno najbolji roman XX veka, samo što ga je, na žalost, teško naći. Možda vredi pogledati u oglasima... Završava se pesmom „koju smo pevali kao deca“:

Bogataši idu na pijacu u kočijama,

Sirotinja peške.

A mi? Mi se samo zabavljamo.

Teško je biti u ovoj rupi, a znati koji je *ulog*. I ja sam postao simbol, čak se i ovi ovde slažu oko toga. Da li ću ostati, da li ću izaći, da li će mi se govor vratiti ili ću ponovo izgubiti pamćenje?

Ali, dosta mi je straha. Hteo bih da izmenim temu svog teksta u *značenje sreće*; Kiriko je svakako preteča u arhitektonskom smislu, ali sa stanovišta arhitekture *strepnje*. Otkrićemo vedrije stvari. Ili ćemo razotkriti i osuditi Kirikovu strepnju. U svakom slučaju, moj tekst nije bio dovoljno jasan.

Preostalo mi je samo da izađem na kraj sa ovom bolešću, pošto uviđam da je *ovde u klinici nemoguće voditi računa o sebi...* Ali, to je neizvesno; prošlo je deset godina. Nikada se ne ponašamo kao životinje, nismo uopšte životinje. Bez obzira šta misli šef, opet tvrdim, potpuno isto kao i K(amouh),¹ da je ovde nemoguće brinuti se o sebi. Njih ne zanima koga bi od nas povratak kući mogao da uništi. To sigurno ne rade namerno. Ali, ko će biti taj?

Primenjujem situacionističku propagandu na par njih iz osoblja. Zašto da ne?

Kako da izađem na kraj sa ovim? Kako mogu verovati dovoljno bilo kome da bih izašao odavde? To je zaista nemoguće.

Završiti sa ovim! Plaše me! Srećan sam kada fantaziram: pronašli su način kako da me uspaniče, tako da su mogli da me odvezu. Godine 1959, pozvali su dve marice pune pandura (koliko se sećam).

¹ Kamouh, psihijatar iz klinike, kod koga je Ščeglov išao na psihoanalizu.